

BOOK REVIEW / PRIKAZ KNJIGE**„MENADŽMENT KVALITETOM
ŽIVOTNE SREDINE“** *dr Gorana Ristića*
Monografija nacionalnog značaja

Na oko tri stotine strana autor precizno, jasno, razumljivo i na naučno zasnovan način predstavlja sisteme menadžmenta životnom sredinom, posebno detaljno analizirajući razlike između sistema menadžmenta životnom sredinom prema zahtevima serije standarda ISO 14.000 i Sistem menadžmenta i proveravanja zaštite životne sredine (EMAS).

Na početku autor definiše ključne EMAS elemente i korake u njegovom razvoju u organizaciji i ističe da na putu do sertifikacije EMAS-a organizacija mora da učini četiri osnovna koraka: preispitivanje postojećeg sistema zaštite životne sredine, uspostavljanje efektivnog i efikasnog sistema menadžmenta kvalitetom zaštite životne sredine, proveru sistema menadžmenta zaštitom životne sredine i izveštavanje o učinku zaštite životne sredine.

Ukazuje se da ne postoji univerzalna metoda za vrednovanje i merenje uticaja organizacije na kvalitet životne sredine i dodaje da bi na početku svaka organizacija trebalo da stekne detaljniji uvid u sopstvene neposredne i posredne uticaje na kvalitet životne sredine.

Pišući o programu zaštite životne sredine autor naglašava da Program menadžmenta kvalitetom i zaštitom životne sredine predstavlja skup mera i aktivnosti za ostvarivanje opštih i posebnih ciljeva zaštite životne sredine, koji su osmišljeni da poboljšaju učinak i performanse kvaliteta i zaštite životne sredine u organizaciji. Program određuje odgovornosti i identifikuje sredstva za ostvarivanje, definisanih, opštih i posebnih ciljeva u precizno definisanim rokovima. Posebno se ističe da Program integriše zaštitu životne sredine u svakodnevni život organizacije i mora dovesti do promena u ponašanju i poboljšati učinak zaštite životne sredine i da on predstavlja pokretačku snagu stalnog poboljšavanja kvaliteta i performansi životne sredine.

Detaljno su, veoma sadržajno i jasno obrađeni aspekti aktivnosti i postupci za identifikaciju i vrednovanje aspekata životne sredine. Autor ističe da ovaj proces započinje izborom aktivnosti, proizvoda i usluga koji su dovoljno obimni da ispitivanje ima smisla i dovoljno veliki da se mogu dobro razumeti. Sledeći koraci, koji se obrađuju su identifikovanje neposrednih i posrednih aspekata životne sredine, koji interaguju sa životnom sredinom, zatim, identifikacija stvarnih i potencijalnih, pozitivnih i negativnih uticaja na životnu sredinu i na kraju vrednovanje značajnih uticaja.

Izuzetno značajan deo publikacije, koji se odnosi na identifikaciju opasnosti, nezgoda i vanrednih situacija sa uticajem na životnu sredinu, adekvatno i sadržajno je obrađen. Istaknuto je da bi postupci u slučaju opasnosti i vanrednih situacija trebalo da pokrivaju sve situacije koje se mogu očekivati u organizaciji. Konstatuje se da je neophodno obaviti procenu rizika kako bi se utvrdili svi potencijalno opasni uslovi i dodaje da se mora preispitati procena rizika po bezbednost i zdravlje na radu i proveriti da li su u procenu uključeni i uticaji na životnu sredinu.

Publikacija doprinosi razvoju nauke i prakse u zaštiti i stalnom poboljšanju kvaliteta životne sredine. Obrađeni sadržaj veoma je koristan za studente zaštite životne sredine i srodnih fakulteta na svim nivoima studija, stručnjake u organizacijama koji razvijaju, primenjuju i unapređuju sisteme menadžmenta životnom sredinom.

Analiza sistema menadžmenta životnom sredinom, obrađena u publikaciji, posebno je korisna za efikasan i efektivni pristup u procesu integracije sistema menadžmenta u organizaciji.

Publikacija predstavlja kvalitetnu i sadržajnu naučnu građu sa kritičkim pregledom u oblasti menadžmenta kvalitetom zaštite životne sredine.

Publikacija predstavlja vredan doprinos nauci u oblasti menadžmenta kvalitetom životne sredine, između ostalog, zato što: precizno, jasno, razumljivo i na naučno zasnovan način predstavlja i analizira sisteme menadžmenta životnom sredinom; struktura rukopisa odgovara zahtevima savremenog naučnog pristupa u obradi veoma složene i izuzetno aktuelne materije; sistemski analizira postupke za identifikaciju i vrednovanje aspekata životne sredine; pruža mogućnost za dalji razvoj istraživanja u oblasti upravljanja kvalitetom životne sredine

Analiza sistema menadžmenta životnom sredinom, obrađena u publikaciji, posebno je korisna za efikasan i efektivni pristup u procesu integracije sistema menadžmenta u organizaciji.

dr Milan Kukrika, red. prof.
Geografski fakultet Univerziteta u Beogradu